

1

Настав час цвітіння араукарії.

Тобто травень.

Одночасно з бразильською араукарією починають цвісти аннона і бігарадія, а ще – ліріодендрон.

І рапіолепіс теж, зрозуміло. Втім, іноді рапіолепіс викидає бутони трохи пізніше.

Але той травень був вельми дивним... Хоча, може бути, точно таким, як і всі минулі, тільки повинен вам сказати, що зазвичай людина не зберігає в пам'яті і в серці своєму травень минулорічний до травня нинішнього.

Та залишимо в спокої рапіолепіс. Уявляєте, навіть мильні дерева і філодепуси зацвіли, хоча, як правило, і ті й інші мали почати цю справу в червні або навіть у липні.

Ні, та все ж... Так, і справді незвичайний травень шаленів в Сухумському ботанічному саду того року.

Травень-ілюзіоніст.

Аліссум і космея, які, як правило, цвітуть протягом усього року, чомусь саме в травні немов збожеволіли: просто-таки вибухнули квітами, задурманюючи туристів.

Так все й було.

Коротше, тому травню знову прекрасно вдалися всі його старі травневі вибрики.

А він... А він спокійно сидів, не кажучи ні слова, і все дивився на опалі квіти нонопеліса, яскраво-червоні,

— Розмажу! — крикнув малюк і влучив качаном у середину Остапового лоба.

Потужно свиснувши, зграйка шпани опинилась на землі, і, посилаючи нам у вікно повітряні пошлінки, почала віддалятися.

Пересувались вони великими стрибками й здаля були схожі на великі футбольні м'ячі, послані вмілою ногою.

Урок? Який урок?! Лець привели до тямі Олега Степановича, який ще довго дивився у вікно слабкими очима й хрестився. Збирались бігти до директора, але вчитель нас застеріг: «Не треба, я сам піду! Ще скажуть, що ви подуріли. І я одержу за це! Скажуть: замучив вас математикою до галюцинацій!»

Звістка про появу дивних чоловічків блискавкою облетіла школу.

Наш клас проводжали, мов героїв. І навіть старшокласники, які зазвичай не вважали нас за людей, з повагою розпитували про подію. Можливо, ніхто й не повірив би нам, якби не маленька, але червона, гуля на Остаповому лобі, яку він час від часу урочисто, для певності, потирив долонею. Обговорювалась кожна деталь і безліч версій. Хтось вважав, що це первачки з сусідньої школи, які навчались у спортивному класі, хтось казав, що бачив щось подібне у приміському селі. Але ніхто не міг второпати, як вони навчилися пересуватись стрибками й чому босі?! Таїною залишався і маленький зріст.

— Може гномики якісь?! — допитувалась красуня Яся з дев'ятого класу.

Як би там не було, але серед батьків запанувала тривога. Телефонували класним керівникам, завучам, директорові: «Захистіть дітей!»

Вранці синець на лобі Остапа оглядав наш дільничний Олекса Петрович Ткач. Мало хто вірив у те, що сталося. З Олегом Степановичем провели жорстку розмову й натякнули, що йому вже час на пенсію. Але ми, не йдучи на урок, усім класом стали під дверима директорки й добились реабілітації математика. Відтепер цей суворий чоловік став для нас рідним — він єдиний із дорослих, хто бачив цю орду разом з нами.

У моїй родині новина активно обговорювалась. Мовчав тільки дід Петро й час від часу смалив на балконі цигарку.

— Тату, чому ви мовчите? — нервували батьки.

— А я маю щось казати? Ви ж завжди такі розумні й самостійні, що й слова не даєте мовити!..

— Ну, так зараз інша ситуація! Ви бачите, що небезпека під порогом?!

— Та небезпека швидше у ваших уявах! Завжди так — живеє чужими страхами. Не розібрались, а вже панікуєте!

— Хіба ви не розумієте, що Владик у небезпеці?! Зустрінуть та поб'ють або портфеля заберуть!!!

— У такого здорованя-спортсмена? Жартуєте, діточки? Трирічні малюки?

— Не трирічні! Це вони такі на вигляд! А самі — якась чортівня! Ви може чули щось про них?

— Нічого я не чув! Не маю часу слухати дурниці... Самі знаєте скільки роботи маю.

Дід почовгав до своєї кімнати, а батьки перезирнулись.

— Він знає про них! Точно знає! — прошепотіла мати. — По очах бачу, що таїть щось!

— Та де там? Звідки мій тато може про них знати? Він за своїм телескопом та зоряними мапами голови не піднімає. Ще з дитинства залюблений у цю химерію...

— Повір моїй жіночій інтуїції! Я відчуваю, що щось-таки знає старий хитрун!..

— А який сенс йому хитрувати з нами??? Що це йому дає?

— А ти не помітив, що він завжди намагається таємнерію напускати на усі речі?

— Мій тато завжди, між іншим, нам допомагає! Та й не думаю я, що він нас вводить в оману.

На цьому розійшлися. Батьки пішли до кухні, там у швидковарці булькотів борщ, а я побрів до своєї кімнати й узявся за нові іграшки в інтернеті. Топив кораблі, воював з агресорами, сам підступно стріляв із-за рогу. До кімнати навідався дід із чашкою запашного чаю й солодкими цукровими бубличками. Поставив на стіл й вийшов. Мій дід був цікавою людиною. Дотепний веселий. Відкритий до спілкування. Тільки коли сідав за ро-

боту, ставав суворим і мовчазним. То й зрозуміло: колосальні підрахунки, купа паперів і книг на столі. Наш світ його мало цікавив. Його з дитинства тягло до зоряного неба, до його таємничих, зрозумілих тільки йому, зоряних мелодій. Дідова кімната нагадувала лабораторію. Безліч металевих предметів, сяюча чистота, рівні ряди книг за скляними дверима шаф, просторий робочий стіл з великим екраном монітора. Скромний і суворий інтер'єр. Про те, що це житло, нагадувало лише вузеньке ліжко у куточку кімнати. Дід з маленького привчав мене до ладу у кімнаті: вчив користуватись пиломоском, придбав мені спеціальні ганчірочки для прибирання пилу на столі, миття підлоги та вікон. «Людина має жити у чистоті, — не раз повторював він, — коли в кімнаті чистота й лад, тоді й у голові комфортно й нічого не заважає мислити!». Навчив мене позбуватись зайвих предметів, які вийшли з ужитку або непотрібних у щоденному побуті. Глибока ніша, розширена дідом, вміщувала багато сезонних предметів: зимовий одяг, лижі та ковзани, санчата і, навіть, розібраний велосипед. «Ми з тобою, мов спартанці, Владика, — жартував дід Петро, — нічого зайвого...». На полиці, що розміщувалась над діловим столом, завжди стояли два «фоліанта», переплетених вручну. Один — тонший, другий — товщий. Це його дисертації (кандидатська й докторська). У день захисту ділом докторської народився я. Він